

ÖZET

KAYIT DIŞI EKONOMİYLE MÜCADELE VE TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Elif TUNÇ

Yüksek Lisans Tezi, İktisat Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Aziz BOSTAN

2015, 127 sayfa

Bu çalışmada genel olarak kayıt dışı ekonominin literatürde bulunan tanımlarına, kayıt dışı ekonominin kapsamına ve genel özelliklerine değinilmiştir. Ekonomik olarak nedenleri ve sonuçları bakımından çok karmaşık bir yapı olarak ortaya çıkan kayıt dışı ekonomi, daha çok iktisadi faktörler dışında sosyal, psikolojik, siyasi ve ahlaki boyutlarıyla incelenmesi gereken bir olgudur. Bu olgu ortaya çıkış nedenlerine göre çeşitli isimler verilmiştir. Bazen karsımıza kara ekonomi, nakit ekonomisi, gizli ekonomi, saklı ekonomi, yasadışı ekonomi, informel ekonomi, yer altı ekonomisi, gözlemlenemeyen ekonomi gibi kavramlarla çıksa da genel olarak kayıt dışı ekonomi olarak adlandırmak mümkündür. Doğası gereği, kayıt dışı ekonominin gerçek boyutunu tahmin etmek mümkün değildir. Ancak Dünya’da ve Türkiye’de kayıt dışı ekonomiyi ölçmeye ilişkin yapılmış birçok çalışma bulunmaktadır. Türkiye’de kayıt dışılığın yaklaşık olarak ekonominin üçte biri büyüklüğünde olduğu tahmin edilmektedir. Bu oran özellikle gelişmiş ekonomiler ile karşılaştırıldığında oldukça yüksektir. Türkiye’de bu zamana kadar kayıt dışı ekonomi ile mücadelede çeşitli somut adımlar atılmıştır. Ancak bunların etkisi sınırlı olmuştur. Bu hususta başarı sağlamak için gelişmiş ekonomilerdeki uygulamalara benzer daha köklü çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Sonuçta kayıt dışı faaliyetleri önlemenin yolu, sağlıklı bir altyapı hazırlamak ve bunu hukuki açıdan bağlayıcı kılmakla mümkün olacaktır. Ülkemizde büyüme ve kalkınma açısından çok önemli bir yer tutan vergiler sağlıklı toplanmalı ve her vatandaşın bu sorumluluk bilincine sahip olması gerekmektedir. Bu kapsamda çalışmanın amacı, gelişmiş ülkelerde ve ülkemizde kayıt dışı ekonomiyle mücadele çalışmaları kapsamında uygulanan politika ve faaliyetleri genel bir çerçeve içinde sunmak ve çeşitli çözüm önerileri getirmektir.

ANAHTAR KELİMELER: Kayıt Dışı Ekonomi, Türkiye, Çözüm Önerileri